

Голяма Чаталка, северно от крепостта, непосредствено до древния път, идващ от нея.

Откриват се останки на две пещи. Сравнително по-добре съхранените останки на едната от тях позволяват да се разсъждава за нейните конструктивни особености. /обр. 8/. Стените ѝ, представляващи сега обрушена каменна зидария от кварцитови и кварц порфирни ломени камъни, споени с глина, са запазени на височина около 1,0 м. Формата и ширината на рушевините подсказва, че технологичното съоръжение е представлявало кръгла шахтна пещ с вътрешен диаметър в основата приблизително 1,3 – 1,4 м, с дебелина на стената около 0,60 м. Пещта вероятно е имала форма на пресечен конус за намаляване на топлинните загуби, както сегашните варови пещи с периодично действие. /30/ Като се вземе предвид ширината на обрушените стени в основата, височината на пещта се определя на около 2,5 м. Пещта е била с периодично действие, зареждала се е отгоре на слоеве: ред горивен материал, ред варовик. Готовият продукт се е изземвал в основата на пещта.

В пещта са се зареждали варовикови късове с размери около 50 - 70 мм, сортирани от раздробената варовикова скала. Бедната на варовик скала е изхвърляна, в резултат на което пред пещите са се образували отвали с площ по-голяма от декар. В качеството на гориво са използвани дървени въглища. Къс дървени въглища – силно минерализиран от многовековния престой е открит в един от отвалите/обр.9/.

Разположението на пещите върху планинското било подсказва за използване на постоянно духащите тук ветрове за поддържане процеса на горене в тях.

За пълна дисоциация на варовика и превръщането му в калциев окис в пещите се е поддържала температура около 900°C.

Един производствен цикъл обхващащ зареждане, технологично време за изпичане на ворта, т.е. дисоциация на варовика до калциев окис и неговото охлаждане и изваждане е бил с продължителност около три денонощия (от съпоставка с технологичния цикъл на съвременните периодични пещи за изпичане на вар /31/.

Продукцията на пещта на едно зареждане (като се приеме обем на пещта 4,2 м³) е била значителна: около 1,5 тона готов продукт - калциев окис (негасена вар) при първоначално зареден варовик около 3 тона.

Относно необходимата суровина: в близката околност се срещат